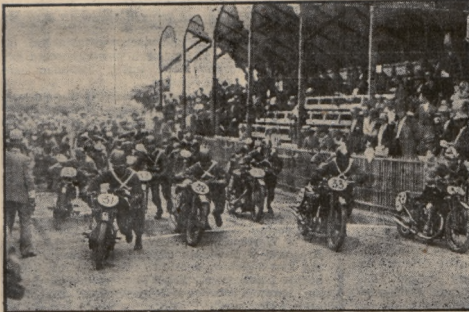

SIŁA I ZDROWIE

Dodatek tygodniowy „Słowa Pomorskiego”

W Genewie odbyły się zawody motocyklowe o wielką nagrodę Europy. Fotografia nasza przedstawia start licznie zgromadzonych zawodników.

Metody gimnastyczne. 1.

Kto był twórcą systemu gimnastycznego. — Gutsmuths i Pestalozzi. — System Jahna. — Jego wady i zalety. — Zwycięstwo szwedzkiego systemu Linga. — Gimnastyka w Polsce.

Druga połowa XVIII w. zastała ćwiczenia cieleśne w pierwotnym stadium rozwoju. Są specjalności szermierki, tańca, jazdy konnej lecz niema wychowawców fizycznych — specjalistów.

Zjawia się jednakże człowiek nazwiskiem Fryderyk Gutsmuths, nauczyciel coprawda francuskiego i geografii w Schnepfenthal, który podejmuje się też nauczania w tym zakładzie gimnastyki. Pełen zapału i zamilowania do ćwiczeń fizycznych zdobywa się on pierwszy na napisanie 2 epokowych podręczników pt. „Gimnastyka dla młodzieży” i „Gry dla ćwiczenia i odpoczynku ciała i duszy”.

W zasobie materiału ćwiczebnego swojej metody uwzględni Gutsmuths ćwiczenia nawyków użytkowe, dążące do bezpośrednich zastosowań życiowych. Dzieła jego stały się tą podwaliną innych metod gimnastycznych.

Już znany nam reformator wychowania, Szwajcar Jan Pestalozzi stał się twórcą nowej metody i napisał dziełko o „kształceniu ciała”.

Gutsmuths i Pestalozzi położyli w ten sposób podwaliny równocześnie pod dwa systemy nowoczesne gimnastyczne, tj. system niemiecki i szwedzki.

Najpierw omówimy system powstały w ojczyźnie Gutsmuthsa, tj. system niemiecki.

Znalazł się tutaj genialny pod tym względem człowiek nazwiskiem Ludwik Fryderyk Jahn z zawodu pedagog, a przede wszystkim patriota i dzielny organizator, który wziął sobie za zadanie odrodzenie narodu niemieckiego przez ćwiczenia fizyczne. On to był twórcą systemu niemieckiego, którego typowymi przyrządami są: drążek, poręcz, orczyki czyli trapezy i kółka. Słowem Jahn, zwany „ojcem towarzystw niemieckich” wspólnie ze swymi pomocnikami wciął bezkrytycznie do swojego systemu wszystko to, co wypadło imponującego dla widzów. Nic też dziwnego, że system ten, którym się zachwycał i jeszcze do dzisiaj zachwycają niektórzy z punktu widzenia zdrowotnego i wychowawczego niczego nie dawał. Pokusił się nawet Jahn o napisanie podręcznika pt. „Gimnastyka niemiecka”.

System Jahna absolutnie nie nadawał się do szkół lecz jedynie dla towarzystw turnerskich. Dopiero Adolf Spiess również Niemiec, lecz pedagog z zawodu i powołania przerobił znacznie dzieło Jahna, dostosował swoją przeróbkę do szkół i dał hasło budowania sal gimnastycznych, co miało też i wady obok zalet; ćwiczone w brudnych nierzad i niehigienicznych salach gimnastycznych z zaniedbaniem gier, sportów, wycieczek itd.

Marnie bardzo przedstawiał się podówczas w Niemczech szczególnie niezmiernie wagi, tj. kształcenie nauczycieli, ponieważ ówczesne było przyjęte, że dobry „Turner” w pół roku może być bez wyjątko wychowawcą fizycznym w szkole średniej.

Zupełnie coś innego potrafili stworzyć z tej samej podstawy, jaką dali Gutsmuta i Pentalozzi — Szwed, nazwiskiem Piotr Henryk Ling. Jako człowiek głębokiej wiedzy mając uniwersyteckie wykształcenie, pogłębione studiami z anatomji począł obmyślać system ruchów w leczniczych, które oparł o podstawy naukowe Jemu też zawdzięczamy, że ćwiczenia dostosowano do człowieka, a nie jak w systemie Jahna — Spiessa, w którym ćwiczenia obmyślano i dzielono według przrządów.

Właściwym twórcą gimnastyki szwedzkiej stał się syn jego Hjalmar Ling, który okazał się drugim Spiessem, ponieważ zwrócił w systemie szwedzkiej większą wagę na kierunek wychowawczy gimnastyki.

Polozenie odosobnione Szwecji, brak potęgi politycznej oraz mało znany język szwedzki był przyczyną tego, że o systemie szwedzkim długo, długo, było głucho zagranicą. Oczywiście, że system ten nie mówiąc już o zagranicy i w kraju rodzinnym uległ z czasem pewnym ewolucjom.

Faktem jest, że (z w. „gimnastyka sokola”, która jest nieczym innym jak gimnastyką Jahna — Spiessa) przedostała się jeszcze przed wojną do gniazd sokolich w byłej Galicji, drogą przez Czechy.

Nie brakło i w Polsce ludzi, którzy podjęli na studia do t. zw. „Centralnego Instytutu Sztokholmskiego” a do tych należeli s. p. Helena Kuczalska i dr Skowroński z Warszawy, Gebentherówna i Majówna, którzy po powrocie ze studjów wypowiedzieli zalety walki systemowi niemieckiemu. Duże zasługi w tej sprawie pozostali znany działacz na polu wych fizycz. dziś jeszcze żyjący prof. dr Piascecki, dyrektor Studjum Wych Fizycz. Uniwersytetu Poznańskiego, oraz Walerjan Sikorski, obecny wzytator wych. fizycz. w Minlat W. R. i O. P. Ten ostatni po gruntownym odbytych studjach w Szwecji razem z s. p. dr Wyrzykowskim ze Lwowa, jako wybitni działacze sokoli po powrocie do kraju przejechali i zaczęli wprowadzać w szybkim tempie system szwedzki.

Wojna światowa spowodowała chwilowy zastój w tej dziedzinie. Dopiero z chwilą odzyskania niepodległości rozpoczęło dzieło kontynuowano i do dzisiaj kontynuuje w dalszym ciągu Studjum Wych. Fizycz. U. P. z profesorem Piasockim jako teoretykiem w tej dziedzinie na czele, a któremu w sukurs idzie pułk. Sikorski, jako jeden z największych praktyków w dziedzinie wych. fizycz. a przede wszystkim gimnastyki metodycznej.

Wspomnianie Studjum wraz z „Centr. Szkołą Gimnastyki i Sportów” w Poznaniu, której dłuższy czas był dowódcą znany nam pułk. Sikorski stało się kuliwą naszej polskiej metody gimnastycznej, dostosowanej do „psychic”, warunków życiowych itp. nas Polaków i o tej właśnie metodzie chciałbym obecnie powiedzieć, lecz odkładam to, dla szczipłości miejsca, do następnego artykułu. J. F.

(Dokończenie nastąpi).

Z życia tow. gimn. Sokół.

Najbliższe zadania Sokolstwa na Pomorzu.

Przewodnictwo Dzielnic Pomorskiej Związku Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” w Polsce od czasu, jak przeniosło swoje siedzibę do Grudziądza, jest bardzo czynna. Co poniedziałek odbywają się zebrania przewodnictwa, na których uchwała się bardzo wiele żywych spraw.

Dla informacji członków Sokola na Pomorzu, podajemy poniżej najważniejsze uchwały:

1) Sokolstwo polskie zabiera się intensywnie do przysposobienia wojskowego. W tym celu tworzy wina gniazda sokole „Stale Drużyny Sokole” i J. drużyny po 13 ludzi, a w większych ośrodkach utworzyć można pluton lub kompanię.

Na Dzielnicę Pomorską mianowano inspektorem Stałych Drużyn Sokolech dr. Zbigniewa Czarnotę — Bojarskiego, kapitana rezerwy.

Przewodnictwo żąda, aby P. W. wszystkie gniazda uprawiali i przystępowali jak najrychle do tworzenia oddziałów S. D. S. W. W takich ośrodkach jak: Bydgoszcz, Toruń i Grudziądz powstana niehawem sokole kompanie p. w.

2) Drugi z bardzo pilnych spraw to zorganizowanie Sokolice.

Przy wszystkich gniazdach powinien być oddział żeński. W miastach powiatowych i gdzie stosunki na to pozwalają, trzeba zakładać samodzielnie gniazda żeńskie.

Dołąd utworzono takie gniazda w następujących miejscowościach: w Grudziądzu, Bydgoszczy, Włocławowie i w Toruniu.

Przewodniczącą Dzielnicowego Wydziału Sokolice jest dr. Teodora Majowa, która zajmuje się szerzej zorganizowaniem ruchu sokolice i na życzenie gniazd wyjeżdża chętnie z referatami.

Do gniazd i oddziałów żeńskich należą winny przede wszystkim żony Sokolów, a jako druhny starsze winny spełniać opiekę nad młodzieżą i druhnami ćwiczącymi.

3) W roku 1929, podczas Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu odbędzie się Wzschodnia Sokolice i narodowa, Sokół bowiem oddany jest naszej sprawie narodowej i jej służy w myśl dewizy „Bóg i Ojczyzna”.

Sokolatwu nie wystarczy, że podczas Złotu będzie wzięty czy wspaniały pochód. Sokolstwo pragnie przez występ tysięcy Sokolów na boisku w ćwiczeniach wolnych pokazać właśnie swą siłę fizyczną i moralną. Aby to się stało, musi każdy Sokół przygotować się i stanąć w szeregu na lekcji ćwiczeń złotych. Niechaj wszystkim posłuży to za przykład, że na ćwiczeniach w Grudziądzu stają starsi wyżej lat 40. Czyż ten piękny przykład nie powinien zachęcić wszystkich Sokolów do punktualnego uczęszczania na ćwiczenia, aby na Złocie Wzschodniańskim dzielnic naszemu mogła wystawić reprezentację 2000 druhów i 1500 druhni!

Przewodnictwo dzielnic nie wysła do Poznania na Złot tych, którzy nie wezmą udziału w ćwiczeniach wolnych i którzy nie będą dostatecznie przygotowanymi do tych ćwiczeń. Każdy musi mieć strój ćwiczebny, długie trykotowe spodnie granatowe i przepiśnową koszulkę.

Przewodnictwo podzieliło dzielnicę na 4 obwody i zamianowało odpowiednich komendantów obwodów, których zadaniem jest należyte przygotowanie, przydzielonych im druhów do złota związkowego.

Apelujemy do całego społeczeństwa, aby ułatwiania Przewodnictwa Dzielnic poparło i wstępowało w szeregi sokole. Niechaj wszyscy sokoli stają na ćwiczeniach złotych ćwiczeń wolnych, idąc za przykładem, jaki nam daje Grudziądz.

Człowiek!

Przewodnictwo Dzielnic Pomorskiej Związku Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” w Polsce.

Nurmi w Pradze. W dniu 28. 9. startował w Pradze w biegu 3000 mtr. Nurmi, osiągając czas 8 min. 44 sek. Nurmi startował w handicapie, który jednak był tak niefortunnie obliczony, że Nurmi zajął dopiero czwarte miejsce. Pierwsze miejsce w biegu tym zajął znany w Warszawie średniojetanowiec Kiti.

Nowy sukces Gędziorowskiej z TKS-u.

Zdobyła mistrzostwo Pomorza w 5-cioboju
o mistrzostwo Polski pań.

Na zawodach w Bydgoszczy w dniu 30. 9. br. w pięciodobym o mistrzostwo Polski pań członkinią T. K. S. u. p. Nana Gędziorowska zdobyła mistrzostwo 5-cioboju Pomorza: punktów 2509,6, bijąc stary rekord, który wynosił 2.060,5. Jednocześnie p. G. ustaliła dwa nowe rekordy Pomorza, a mianowicie w skoku wdal — 4,58 m, bijąc swój własny dotychczasowy 4,58 m, oraz w biegu na 200 m w czasie 28,85, bijąc dotychczasowy rekord Pomorza 29,45. Rybkówny z H. K. S. Za ten świetny sukces otrzymała sympatyczną zawodniczką 3 cenne nagrody honorowe: piękny zegar, sialużkę, złoty kelon oraz dyplom. —

Nadzwyczajne zebranie TKS-u.

TKS wycofuje się z Ligi piłki nożnej. — Stan zadłużenia. — Dlaczego TKS. jest pomijany przy rozdzielaniu subwencji?

W dniu 28-go września br. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Toruńskiego Klubu Sportowego z następującym porządkiem: 1) Sprawa sekcji piłki nożnej; 2) sytuacja finansowa; 3) wolne głosy i wnioski. Członków obecnych 32.

Co do p. 1 to po wyjaśnieniach prezesa Inż. Wyrobisza i uzupełnieniu przez wiceprezesa Melerskiego, nadzwyczajne zebranie przyjęło następujący wniosek: Klub wycofuje się z Ligi w roku obecnym i rozpocznie nową organizację sekcji na wiosnę roku 1929.

Ad p. 2: prezes wyjaśnił, że obecne długi pochodzą jeszcze z roku 1924, kiedy grano z drużynami zagranicznymi i wynoszą około 6000 zł., z tego zobowiązania terminowe (wekslowe) wynoszą 3743 zł. i gdyby istniała dalej sekcja piłki nożnej, to po każdym meczu dług by dalej wzrastał, gdyż przeciętny dochód wynosił około 400 zł. a wydatki 1200 zł. Aktywa wynoszą w sumie 13000 zł., które przedstawiają wartość inwentarza i inwestycji. Na pokrycie długu klub otrzymał subwencje od Pom. Stow. Ubezpieczeń 500 zł. i od Magistratu 200 zł. — Państwowy Urząd W. F. i P. W. pomimo, że rozdzielal subwencje dla innych klubów i stowarzyszeń i pomimo kilkakrotnych prób ze strony zarządu, TKS-owi nie udzielił jeszcze najmniejszego nawet załtiku.

W wolnych głosach podnoszono parę innych ważnych spraw i o godz. 21 m. 30 prezes zamknął zebranie.

Kronika sportowa.

PIŁKA NOŻNA.

Lódź, 26. 9. Warzawianka — Pogoń 1:0 (1:0).

Powtórnie w tym sezonie zwycięstwo Warzawianki nad Pogoń, przyczem jedyną bramkę uzyskał Haselbuech. Pogoń miała przez cały prawie czas przewagę, grała jednak nieszczyśliwie, przyczem najlepsze na boisku Domański nie wycelował najgroźniejsze nawet ataki. Sędziował p. Rutkowski z Krakowa.

Lódź, 26. 9. Haszonowa — IFC. 4:2 (1:0). Nie spodziewane zwycięstwo kandydatki do A-klasy — Haszonowa nad groźną drużyną IFC. Bramki zdobyli

byli Ulrich, Mahler, Redler z wolnego i samobójcza, a dla IFC Geisler i Kozok II. Sędziował p. Arcyżowski z Krakowa.

Lódź, 26. 9. LKS. — Śląsk 3:1 (1:1). LKS po zwycięstwie do formy jest obecnie groźna drużyna, co potwierdza wysokocyfrowe zwycięstwo nad Śląskiem. Bramki dla LKS zdobyli Król 2, Aldek, Sowiak i Durka, a dla Śląska — Hausig. Sędziował p. Brzeźliński z Poznania. Widzów około 2000.

Kraków, 26. 9. Cracovia — Warta 5:2 (2:0). Piękne zwycięstwo Cracovii nad liderem Ligi. Gra nadzwyczajna ostra i obfitująca w bardzo ciekawe momenty. Bramki dla Cracovii zdobyli Gintel 2, Małczyk II, Kubiński i Kaluza, a dla Warty Staliński i Przybysz. Wygrana Cracovii z różnicą jednej bramki lepiej obrazowała przebieg gry, która była niemal równorzadna. Sędziował p. Hanke z Łodzi.

Katowice, 26. 9. W wielkich hajułkach rozegrano mecz o mistrzostwo Ligi Ruch — Turyci 2:1. Zwycięstwo Ruchu nieznaczne. Turyci, którzy znajdują się obecnie w formie, przegrali, będąc nieobeznanymi z boiskiem. Sędzia Barnowski.

Wisa — Polonia 7:2 (1:2). Zasłużone zwycięstwo Wisły, która po przeważnie całkowite przeważała nad zupełnie zdezorientowaną Polonią, zbyt pewnym sukcesu po dwukrotnym prowadzeniu w pierwszej połowie. Bramki dla Wisły uzyskali Reyman i Kowalski po 2, Halcer, Czulak i Makowski. Dla Polonii strzelcem był Ratke. Mecz do przerwy mało interesujący po przeważnie ciekawy ze względu na grę Wisły, która wykazała duże zalety bojowe i techniczne. Sędziował p. Marczewski z Łodzi.

Tabela mistrzostwa Ligi przedstawia się obecnie jak następuje: 1) Warta 32 pkt. bramek 46:24, 2) Wisła 31 pkt. bramek 74:29, 3) Cracovia 29 pkt. bramek 51:34, 4) Legia 28 pkt. br. 58:34, 5) IFC 26 pkt. br. 53:42, 6) Pogoń 26 pkt., 7) Polonia 24 pkt. br. 52:48, 8) Turyci 21 pkt. br. 44:42, 9) Czarni 21 pkt. br. 38:37, 10) Warszawianka 20 pkt. br. 36:42, 11) Ruch 19 pkt. br. 40:37, 12) LKS 16 pkt. br. 45:47, 13) Haszonowa 13 pkt. bramek 39:55, 14) TKS. 6 pkt. bramek 28:75, 15) Śląsk 6 pkt. bramek 18:69.

Lódź, 26. 9. O wejście do Ligi. W meczu o mistrzostwo Polski i wejście do Ligi jeden z najmocniejszych kandydatów do mistrzostwa, LTSG., pobit Polonię bydgoską w stosunku 8:0 (2:0). Bramkami podzielili się Królík 3, Herbstreich 2, Winsche, Bergman i Pogodziński po jednej. Sędziował p. Siemicki.

„Unja” — „Czarni” 4:3 (2:2). W niedzielę 30-go bm. odbyły się zawody w piłkę nożną między K. S. „Unja” a K. S. „Czarni” na boisku „Czarnych” w Toruniu. Drużyny wystąpiły w najsilniejszych składach. Bramki dla „Unji” strzelili: Grajkowski 2, Krzyk 1 i Grenda 1; dla „Czarnych” Rymkowski 2 i Siemickowski 1. Zasłużone zwycięstwo „Unji”. Sędzia p. Siemickowski b. słaby.

Argentyna — Urugwaj 2:2. Montewideo, 26. 9. Mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Argentyny i Urugwaju dał wynik 2:2.

Mecz piłkarski z Turcją. W dniu 2 grudnia w Konstantynopolu odbył się mecz piłkarski Polska—Turcja.

Na 27 i 28 października polska reprezentacja piłkarska jedzie do Pragi celem wzięcia udziału w turnieju piłkarskim państw słowiańskich.

Anglikański biskup z Winchestera odbywa pleszko pielgrzymkę po awiej diecezji. Poprzedzają go skautki zapowiadając ludności zbliżenie się biskupa.

LEKKA ATLETYKA.

Biegłem dookoła Polski. W dniach między 20. września a 10 października odbywa się doroczny gigantyczny bieg sztafetowy Korpusu Ochrony Pogranicza. W roku bieżącym bieg ten został powiększony, gdyż obejmować będzie nie tylko naszą granicę wschodnią lecz także i zachodnią, tj. tereny, bronione również i przez Straż Graniczną. Długość trasy wynosi 3200 km.

Mecz lekkoatletyczny w Poznaniu. Poznań, 24. 9. W meczu lekkoatletycznym Stow. Młodz. Polskiej pokonało drużynę Warty 71:60.

Zawody w Pradze. Praga, 26. 9. Wczoraj odbyły się zawody lekkoatletyczne przyczem Peltzer wygrał bieg 800 mtr. w czasie 1:57,4, zaś w rzucie kulą zwyciężył Hirschfeld 15,83 przed Doude i Chmelkiem (po 13,88).

Wyniki Francuzów w Japonii. Tokio, 26. 9. Zawody z udziałem lekkoatletów francuskich w Tokio dały nast. wyniki: 400 m. — Woljung 50,2, 1500 m. — Thuda 4:08, oszczep — Simloek 62,10, trójsek — Nambu 14,38, wżwyz — Menard 192 przed Lewdenem 190, 5 km. — Boltard 15:09, dysk — Noel 46:10, 200 m. — Yoshioka 22,8.

KOLARSTWO.

Pobicie rekordu godzinowego za prowadzeniem motoru. W dniu 29. 9. Vanderstuijf pobit na torze w Montbery światowy rekord w biegu godzinowym za prowadzeniem motoru Vanderstuijf osiągnął 121 km. 866 m. wówczas, gdy poprzedni rekord wynosił 120 km 958 m.

Zawody kolarskie za motorami. W sobotę 29. 9. wleczorem na Dynasach w Warszawie rozegrane zostały zawody kolarskie. Wyniki techniczne: bieg średniodytansowy wygrał Michalak (Legja) 4:47 przed Briszkiem. Bieg premjowy wygrał Włodarczyk przed Karlem w czasie 5:58,6. Mecz za motorami: 10 km. — Dobe 9:09,8 przed Erniebenem. 20 km. — Ernieben 17:15 przed Dobem. W biegu australijskim 1) Podgórski 4:43 przed Karlem. Bieg amerykański 25 km. 1) Podgórski I. i II. 39:33. 2) Dużyński i Włodarczyk. 3) Turowski i Gronczewski. Bieg za motorami 25 km. został przerwany.

TENNIS.

18 najlepszych tenisistów świata. Lista 10 najlepszych tenisistów świata, układana corocznie przez Myera, przedstawia się następująco: Panowie: Cochet, Lacoste, Tilden, Hunter, Borotra, Lott, Austin, Bennesey, Morypurgo, Hawkes. Panie: Willis, Alvarez, Akhurst, Bennet, Watson, Ryan, Aussem, Bouman, Jacobu, Boyd.

SPORTY WODNE.

Kryta pływalnia w stolicy. W domu akademickim przy ul. Grójeckiej została już wybudowana i w najbliższym czasie zostanie oddana do użytku, pierwsza kryta pływalnia. Długość basenu wynosi 20 mtr., a szerokość 6 mtr. wobec czego będzie można organizować w ciągu zimy zawody.

Polacy boksali zaproszeni do Wiednia. Polski Związek Hokeja Lodowego otrzymał zaproszenie do wzięcia udziału w wielkim turnieju boksajowym w Wiedniu w dniach między 27 stycznia a 3 lutego. W turnieju tym weźmie udział także i Szwajcaria, Austria, Belgja i Francja.

HIPPIKA.

Naajędźcy jedą do Ameryki. W drugiej połowie października odbędą się doroczny zrywcajem, w New Yorku, wielkie zawody konne, w których weźmie udział także i drużyna polska. Pojedźcie najprawdopodobniej trzech jeźdźców, przyczem najprawdopodobniej pułk. Römmel, rotm. Antoniewicz i jeszcze jeden zawodnik, którego nazwiska nie ustalono.

Różne.

Zawody w koszykówce o mistrzostwo gimnazjum im. Kopernika w Toruniu odbyły się dn. 29. 9. br. Do zawodów stanęły trzy zespoły klas: 6-tej hum., 7-mej hum. b., i 8-mej hum. Mistrzostwo zdobył zespół klasy 7-mej hum. b. po zwyciężonej walce w składzie: Zieleniewski, Tyllia, Luczak, Odon, Wlster i Malosiński. Zespół ten, grając dwa mecze, jeden po drugim, pokonał zespół 6-tej hum. w stosunku 24:15, a 8-ię hum. w stosunku 18:14. Zaznaczyć trzeba, że wszystkie zespoły wystąpiły w najsilniejszych składach. Sędziowali pp. prof. Witkowski i Zamek-Gluszczynski.

III. Narodowe Zawody Strzeleckie z broni małokalibrowej przelozono na czas od 11—14 bm. w Warszawie. Zawody będą tak zorganizowane, że strzelania dla zawodników stołecznych odbywać się będą w dniach 11 i 12 bm., a dla zawodników zamiejscowych w dniach 13 i 14 bm. Zawody odbywać się będą w dwóch klasach i w klasie pań, które poza tem będą mogły brać udział w strzelaniach dla panów. Ogółem odbędzie się 12 strzelań z broni długiej i 4 strzelania z broni krótkiej.

Drukarnia i nakładem Drukarni Toruńskiej T. A.

Za redakcję odpow.: Leon Kim, Toruń.